

ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІЇ ПРАВ НА ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ

Відповідно до діючого ЗУ «Про охорону прав на зазначення походження товарів» правова охорона надається кваліфікованим зазначенням походження товарів на підставі їх реєстрації, яка діє безстроково від дати реєстрації. Таке твердження законодавця стосовно початку дії прав на відповідний об'єкт є цілком правильним. І в першу чергу відповідає принципам реєстраційної системи набуття прав. Однак, вказівка законодавця на те, що дія таких прав є безстроковою викликає деякі сумніви. Наша позиція полягає у тому, що застосування поняття «безстроковість» не є достатньо коректним у формулюванні зазначеної норми як відносно виключних майнових прав так і відносно майнових прав у цілому. Дана категорія невиправдовує себе у практичному застосуванні.

Обмеження у часовому просторі дії виключних прав на кваліфіковане географічне зазначення слід розглядати у кількох аспектах: виходячи із характеристик та якостей відповідної території і особистісно-вольового ставлення правоволодільця до набутих ним виключних майнових прав.

По-перше, дія виключних майнових прав на кваліфіковане географічне зазначення повною мірою залежить від якісних характеристик території походження товару. А отже, чи то із природнім виснаженням чи під дією чинників антропогенного характеру погіршення або і цілковите знищення природних властивостей території автоматично призведе до анулювання відмінних природніх якостей товару. Яке в свою чергу спричинить і втрату відповідних майнових прав на кваліфіковане географічне зазначення.

По-друге, звертаємо увагу на вольовий момент. Будь-який законний правоволоділець не позбавлений права припинення дії виключних майнових прав на географічне зазначення за власною ініціативою. Більше того звертаємо увагу і на те, що виявлення такої ініціативи не має будь-яких часових

обмежень. Все залежить від бажання самого правоволодільця стосовно користування виключними майновими правами. Немає жодних заборон стосовно припинення дії виключних майнових прав на зазначений об'єкт за власної ініціативи правоволодільця навіть на наступний день після реєстрації перших. Отже, передбачає наявність обмеження дії виключних майнових прав на кваліфіковане географічне зазначення за вольовою ознакою.

Із вищезазначеного пропонуємо внести зміни до ЗУ «Про охорону прав на географічне зазначення» та подати ч.2 ст. 6 у такій редакції: «Цим Законом надається правова охорона кваліфікованим зазначенням походження товарів на підставі їх реєстрації, яка діє до моменту втрати характеристик товару позначеного цим зазначенням або до моменту припинення прав з ініціативи законного правоволодільця».

У процесі набуття прав на географічне зазначення недосконалим є формулювання законодавця стосовно суб'єктного складу, яким може бути зареєстровано відповідне кваліфіковане географічне зазначення. Достатньо позитивним з огляду на практичність та вичерпність у формулюванні є досвід Ямайки та Індії, щодо законотворчої діяльності стосовно охорони прав на географічне зазначення походження товарів.

Згідно статті 9(2) Закону Ямайки «Про охорону географічних зазначень» право на реєстрацію нового географічного зазначення мають лише товаровиробники із відповідної місцевості та асоціації, які було зареєстровано у встановленому порядку [1]. На противагу, законодавством Індії право на реєстрацію нових географічних зазначень наділяється ще один суб'єкт – організації, які було створено для виразу та захисту інтересів таких товаровиробників [2, р.13].

Тому, з урахуванням вищезазначеного пропонуємо викласти положення ч.2 ст. 6 ЗУ «Про охорону прав на географічні зазначення» у наступній редакції: право на реєстрацію нового географічного зазначення мають лише товаровиробники із відповідної місцевості, які було зареєстровано у встановленому порядку. Прив'язка товаровиробника до місця походження

товару у випадку із кваліфікованим географічним зазначенням є достатньо логічною.

Література:

1. The Protection of Geographical Indications Act. 24/02/2004. Jamaica. Електронний ресурс [Режим доступу]:www.wipo.int.
2. The Geographical Indications of Goods (Registration and Protection) Act. 30/12/99. India. "The Gazette of India". 30/12/99/ No 61

Волощенко Ольга Михайлівна – викладач кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.